

Notat

Forvaltning: Social- og Arbejdsmarked
--

Dato: 13. februar 2014
J.nr.:
Br.nr.:

Udfærdiget af: Torben Rugholm
Vedrørende: DASSOS arbejdsgruppe vedr. socialt tilsyn
Notatet sendes/sendt til: DASSOS SEKRETARIATET

Dimensionering af det sociale tilsyn

På møde den 6. november 2013 besluttede DASSOS, at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle belyse dimensioneringen af Socialtilsyn Midt. På mødet fik arbejdsgruppen følgende kommissorium:

1. Hvad er det nuværende omkostningsniveau i kommunerne og regionen.
2. Hvilke forudsætninger om det nuværende omkostningsniveau har der været lagt til grund i forhandlingerne om DUT-kompensation.
3. Hvilke omkostninger følger af de nye opgaver i tilsynsreformen.
4. Derudover redegøres for forudsætningerne, der ligger bag Socialtilsyn Midts takster.
5. Endelig skal gruppen analysere hvordan Socialtilsyn Midts takster forholder sig til de forudsætninger, der er lagt til grund i DUT-forhandlingerne.

Arbejdsgruppen har bestået af:
Torben Rugholm (Formand) – Randers Kommune
Thomas Aarø Witt – Favrskov Kommune
Jesper Christiansen – Århus Kommune
Jan Keldmann – Randers Kommune
Gert Rishøj – Randers Kommune
Simon Foldager – Socialtilsyn Midt
Jørgen Kvist – Socialtilsyn Midt
Karsten Binderup – Sekretariat for rammeaftaler
Keld Sørensen – Sekretariat for rammeaftaler

Socialtilsyn Midt har deltaget som fuldgyldige medlemmer under punkt 5 jvf. kommissoriet. Under de øvrige punkter i kommissoriet har Socialtilsyn Midt kun deltaget med henblik på at informere om faktuelle forhold ved dimensioneringen af socialtilsynet.

I den hidtidige debat om emnet, har der været taget udgangspunkt i en lang række enkeltelementer og deres betydning for dimensioneringen af socialtilsynet. Det har imidlertid været vanskelig ud fra de mange enkeltelementer, at fastslå hvilke af elementerne, der reelt kan ændres og hvad årsagerne er til, at der er forskellige opfattelser af hvad udgifterne vil være ved et socialtilsyn.

Det grundlæggende element i analysen er at finde ud af, om etableringen af fem landsdækkende socialtilsyn har medført, at kommunerne får ekstraudgifter, som der ikke er kompenseret for. Dette kan enten være ved at staten har underkompenseret udgifterne overfor kommunerne i DUT forhandlingerne eller ved at de fem tilsynskommuner har dimensioneret deres tilbudsindsats ud over hvad der er kompenseret for.

Arbejdsgruppen har derfor valgt at undersøge hvad forskellen er mellem kommunernes dimensionering af opgaven i 2013 og socialtilsynets dimensionering i 2014 og efterfølgende forklare forskellene. Opgaven er opdelt i tilsynet med tilbuddene, plejefamilier, en række enkeltudgifter samt prisfastsættelsen.

Socialtilsyn Midt har i den forbindelse gjort opmærksom på, at de har lavet to interne justeringer i deres udgiftsstruktur, som har betydning for nedenstående udregninger.

For det første har Socialtilsyn Midt beregnet takster vedr. tilsyn med tilbud og objektiv finansiering vedr. plejefamilier. Samtidig har Socialtilsyn Midt udregnet, hvad tilsynets samlede budget beløb sig til. Når man sammenligner disse tal, ser det ud til, at Socialtilsyn Midt har underfinansieret deres virksomhed med 1,2 mio. kr. Socialtilsyn Midt har imidlertid meddelt, at det der skal regnes med, er de udmeldte takster og den objektive finansiering og den tilsyneladende underfinansiering skal der ses bort fra. Det bliver med andre ord ikke udgifter som kommuner og Region skal betale efterfølgende.

Den anden interne omfordeling er, at Socialtilsyn Midt har gjort opmærksom på, at dimensioneringen af tilsynet med plejefamilier reelt koster 2,1 mio. kr. mindre end oprindeligt beregnet. Imidlertid afholder Socialtilsyn Midt alle udgifter til deres etablering på plejefamiliedelen og har altså ikke fordelt dem mellem plejefamilier og tilbud, hvorfor udgifterne på plejefamiliedelen i 2014 er som oprindeligt beregnet.

På længere sigt betyder dette imidlertid, at dimensioneringen af plejefamilieområdet skal være 2,1 mio. kr. lavere og tilbuddene samtidig skal dimensioneres 2.1 mio. kr. højere. Der er taget hensyn til denne udvikling i beregningerne.

Der skal gøres opmærksom på, at Socialtilsyn Midt, som dækker de resterende kommuner i Region Midtjylland, de regionale tilbud i området, samt Fåborg-Midtfyn Kommune, har kompetence til, at fastsætte taksten og har gjort dette i samarbejde med de andre socialtilsyn i landet. Regionale forskelle i hidtidig tilsynspraksis er dermed afstemt til én fælles praksis for de fem socialtilsyn.

Tilsyn med tilbud

På tilbudsområdet er det muligt, at tage udgangspunkt i de samlede udgifter, der hidtil har været brugt på området, idet kommunerne hidtil har afsat 0,3 % af driftsudgifterne til tilsyn. Derudover kender vi prisen på tilsynene, for de enkelte tilbud, fra 2014. Imidlertid er der et enkelt område

hvor kommunernes udgifter har været højere end de 0,3 %, nemlig vedrørende private opholdssteder.

Arbejdsgruppen har taget nogle stikprøver på hvad private opholdssteder har kostet i tilsyn. Dette har været meget forskelligt, men mellem 0,7-0,8 % har været meget normalt. Arbejdsgruppen har også taget stikprøver vedr. omsætningen på de 181 private opholdssteder i Socialtilsyn Midts område og er kommet frem til en gennemsnitlig omsætning på 7,2 mio. kr.

Socialtilsyn Midt har som beskrevet flyttet midler fra plejefamilieområdet til tilbudsområdet, idet det var opfattelsen, at det store antal private opholdssteder ville kræve, at dimensioneringen af tilbudsområdet blev styrket.

Arbejdsgruppen erkender at kommunerne hidtil også har haft ekstra udgifter til området i samme størrelsesorden.

Der er et væsentligt element, der kan ændre på udgiften fremover og det er om antallet af tilbud og afdelinger, der skal føres tilsyn med ændrer sig. Det har vist sig gennem processen, at stadig flere driftsherre har indmeldt færre tilbud og i stedet opererer med tilbud med underafdelinger. Arbejdsgruppen har derfor i første omgang set på udvikling i omkostningerne ud fra den oprindelige fordeling af tilbuddene, hvor der i Region Midtjylland var 550 tilbud. Herefter vil ændring i strukturen blive taget op, som et selvstændigt emne.

Kommunerne og Regionen i Midtjylland har hidtil afholdt udgifter til tilsyn svarende til 15,5 mio. kr. Imidlertid beløber socialtilsynets udgiftsniveau sig til 23,8 mio. kr. for det nye tilsyn. Der er med andre ord en difference på 8,3 mio. kr. Socialtilsyn Midt står endvidere for tilsynet i Fåborg-Midtfyns Kommune. I beregningerne vedrørende udgiftsforskellen mellem gammelt og nyt tilsyn er Fåborg- Midtfyns udgifter neutraliseret.

Kommunernes og Regionens hidtidige opgavevaretagelse

Kommunerne og Regionen har afsat 0,3 % af tilbuddenes takstgrundlag til at forestå de tilsyn, som der har været afholdt. Dette fremgår af de Rameaftaler, der har været lavet på området siden 2007. Hertil skal lægges skønnet for ekstraudgifterne til private opholdssteder. I forbindelse med Rameaftalen for 2014 kan den nuværende årlige udgift beregnes til 15,5 mio. kr. Der skal gøres opmærksom på at Fåborg – Midtfyn, hvad angår tilsyn med tilbud, ikke indgår i beregningerne.

Social-, Børne- og Integrationsministeriets udgangspunkter for dimensionering af tilsynsopgaven

Social-, Børne- og Integrationsministeriets udgangspunkt vedrørende DUT kompensationen har for det første været en række nye opgaver, som er kompenseret med 6,4 mio. kr. i Region Midtjyllands område.

For det andet har der været det udgangspunkt, at ministeriet har vurderet, at kommunerne årligt gennemfører 1,5 tilsynsbesøg (1 anmeldt og 0,5 uanmeldt) ved tilbud til voksne og 2,5 tilsynsbesøg (1,5 anmeldt og 1 uanmeldt) ved tilbud til børn. Antagelsen er ikke baseret på en konkret opgørelse. Endvidere anvendes et tidsestimat på 50 timer til et anmeldt tilsynsbesøg og 6,5 timer for et uanmeldt tilsynsbesøg.

Der er intet belæg for, at ovenstående parametre er det der er blevet brugt i praksis hidtil, men når man ser, at væksten i udgifterne til tilsynet er vokset med 8,3 mio. kr. og dette er blevet kompenseret med 6,4 mio. kr. i DUT og der hermed er en reel vækst på 1,9 mio. kr., så er det ministerielle udgangspunkt meget tæt på det faktiske forbrug.

Det er imidlertid også vigtigt, for at udgangspunktet holder, at forudsætningen for ministeri-

ets skøn er, at alle tidsmæssige udgifter til tilsynet af tilbuddene skal holdes indenfor denne af-talte ramme.

De nye socialtilsyn har anvendt ovenstående forudsætninger og det skal også anerkendes, at det vil være meget svært for de fem socialtilsyn, ikke at anvende ministeriets vurdering.

Særlige tiltag fra Socialtilsynene

Den væsentligste årsag til, at der er et merforbrug er, at lønningsniveauet ved Socialtilsyn Midt ligger 17,1 % højere end lønningerne i den fælles løn database (FLD), som *altid* er en del af det tekniske grundlag for DUT beregninger. Det er vigtigt at understrege at løndatabasen giver den samlede gennemsnitlige udgift pr. stillingskategori, eksempelvis pædagoger, og ikke tager hen-syn til, at der kan være mange forskellige stillingsindhold for denne faggruppe.

Dette alene forklarer de 1,1 mio. kr. af merforbruget på 1,9 mio. kr. Der er på kort sigt ikke så meget at gøre ved ekstraudgiften, idet lønniveauet er fremkommet ved, at tage de fra kommu-ner og Region Midtjylland virksomhedsoverdragede medarbejdere til tilsynet, samt for de reste-rende, at anvende Silkeborg Kommunes lønniveau. Dog skal man også på længere sigt være opmærksom på, at de overflyttede personer, på grund af de hidtidig meget små tilsynsenheder har haft en specialviden, i forhold til resten af især kommunernes virke, hvilket ofte giver højere løn. Dette kan ikke påstås på sigt, idet der med socialtilsynene er mange, der arbejder med op-gaven. Der skal på sigt være fokus på lønudviklingen.

Antallet af enheder

Den samlede pris for socialtilsynet for kommunerne og Regionen vil selvfølgelig afhænge af hvor mange enheder, der skal føres tilsyn med.

Det fremgår af budgetvejledningen, at udgiftsniveauet bygger på, at der er i alt 2.067 insti-tutionslignende tilbud i Danmark og heraf er de 550 hjemhørende under Socialtilsyn Midt. KL har oplyst, at dette antal stammer fra kommunernes og regionernes indberetninger til de fem tilsynskommuner. KL er ikke bekendt med, hvorvidt dette dækker over tilbud eller af-delinger.

På det tidspunkt, i foråret 2013, hvor kommuner og regioner første gang skulle indberette antallet af tilbud, var definitionen af hvad tilbud er mangelfuld.

Det er først efter denne første indberetning i foråret 2013, at ministeriet forholder sig til, hvorvidt tilsynet skal ske på de enkelte tilbud eller afdelinger.

I december 2013 er der foretaget en ny indberetning af tilbud, som socialtilsynet skal føre tilsyn med. Denne gang er afgrænsningen sådan, at et tilbud kun tæller med en gang, selv-om der eventuelt er flere underafdelinger på forskellige adresser. Kommunerne og Region Midtjylland har oplyst, at der er i alt 384 tilbud (herunder både offentlige og private tilbud). Hvis dette tal er korrekt, vil socialtilsynet have et mindre antal tilbud at føre tilsyn med end forudsat. Nogle af disse tilbud vil dog være større og skal dermed betale mere for tilsynet Arbejdsgruppen har beregnet, at det bør medføre en manglende indtægt til socialtilsynet på 4,8 mio. kr. svarende til et fald i indtægter på denne del af tilsynsområdet på 22 %. Jf. bekendtgørelsens § 21 stk.3 vil et over- eller underskud blive indregnet i takster og ob-jektiv finansiering senest efter to år

Faldet i tilsynsenheder kan være fremkommet på 3 måder:

- Usikkerhed ved indmeldingsproceduren i foråret 2013.
- tilbuddene sammenlægges i disse år til større enheder, hvorfor det også afspejler sig i antallet, der endeligt er indberettet til socialtilsynet.
- Det kan det ikke udelukkes, at nogle driftsorganisationer har set en fordel i at lægge enheder sammen, fordi det giver en udgiftssænkning vedrørende tilsynsopgaven.

For at imødegå de to sidste problemstillinger har den endelige bekendtgørelse om socialtilsyn i § 19 stk. 5 fået indføjet:

”Hvis et tilbud består af flere end 2 afdelinger, der ikke er beliggende på samme fysiske adresse, kan socialtilsynet træffe afgørelse om at pålægge tilbuddet en tillægstakst. Tillægstaksten fastsættes på baggrund af omkostningerne ved varetagelsen af opgaverne i forhold til tilbuddet.”

Dette er vigtigt både for, at dimensionering rent faktisk bygger på de tilbudsenheder, der rent faktisk skal have et tilsyn, men også for, at hver kommune eller region betaler deres reelle udgift, således er ikke opstår en intern skævvridning af betalingsstrukturen.

Samlet overblik over tilbudsområdet

Tilbudsområdet har været forholdsvis let at dimensionere, både i DUT forhandlingerne og i socialtilsynenes udmeldinger, idet dimensioneringen af det fremtidige tilsyn har haft et godt udgangspunkt i kommuner og Region Midtjyllands tidligere dimensionering med 0,3 % af omsætningen. Opgaven med det nye tilsyn omfatter nogle få flere opgaver, men her dækker DUT kompensationen de afholdte opgaver.

Det reelle udestående på dette område er antallet af enheder, hvor ministeriet dog har forsøgt at tage højde for dette i den endelige bekendtgørelse.

Tilsyn med plejefamilier

Vedrørende tilsynet med plejefamilier er der en række forhold som gør, at der er meget stor forskel på den dimensionering, som kommunerne hidtil har haft og dimensionering i Socialtilsyn Midt. Udgifterne til plejefamilierne kan ikke sammenlignes på totalbeløbet, som det var gældende for tilbuddene. Derfor vil der blive taget udgangspunkt i selv tilsynsopgaven og hermed antal ansatte i socialtilsynene.

Socialtilsyn Midtjylland har udmeldt, at de til at løfte opgaven, på dette område, skal bruge 36,8 årsværk, samtidig med, at kommunerne hidtil kun har brugt 17,1 årsværk. Det er denne meget store difference på 19,7 årsværk, som skal udredes i det følgende, nemlig i sammenhængen mellem kommunernes hidtidige varetagelse af opgaven, Social-, Børne og Integrationsministeriets udgangspunkt for DUT forhandlingerne og så endelig socialtilsynets selvstændige ageren.

Samtidig er det dog også sådan, at forklaringen på udgiftsøgningen bunder i at dimensioneret af tilsynet har taget udgangspunkt i et antal plejefamilier, der var større end det der reelt bliver tilfældet

Kommunernes hidtidige opgavevaretagelse

Kommunernes varettagelse af tilsynsopgaven har hidtil ikke været underlagt krav om omfang og hyppighed,

I Region Midtjylland har der imidlertid, i gennemsnit, været brugt 10,8 timer på et tilsyn og der har været 1,3 tilsyn pr. år. I dette timetal er indregnet alle former for generelle tilsyn, herunder skærpede tilsyn. Arbejdsgruppen har skrevet til alle kommuner om at gennemgå deres hidtidige udgifter til plejefamilieområdet, hvilket har betydet at ovenstående gennemsnit har kunnet udregnes.

Det er vigtigt at understrege, at der er tale om aktive plejefamilier, hvilket betyder, at kommunernes opgavevaretagelse bygger på brugen af 1717 plejefamilier. Med aktive plejefamilier menes plejefamilier, der enten har børn eller har haft børn indenfor de sidste 3 år.

Denne dimensionering svarer til 17,1 årsværk.

Antallet af plejefamilier

Et væsentligt element, hvor DUT forhandlingerne har været med til at påvirke dimensioneringen af de fem nye socialtilsyn, har været ved forudsætningerne om hvor mange plejefamilier socialtilsynene skal føre tilsyn med.

Antallet af plejefamilier for Socialtilsyn Midt var estimeret til 2027 plejefamilier.

Arbejdsgruppens opgørelse af antallet af plejefamilier tyder på, at det endelige antal er lavere, idet der er indmeldt 1717 plejefamilier. Der kan være forskellige årsager til at tallet er faldet, men der har ikke i processen været taget højde for, at der kunne være en række plejefamilier, som ikke længere havde plejebørn og heller ikke ønskede dette. Denne viden kommer først ved den endelige indmelding af plejefamilierne.

Socialtilsyn Midt anerkender usikkerheden omkring antallet af plejefamilier og dermed dimensioneringen af socialtilsynet. Socialtilsyn Midt har i den forbindelse tilbageholdt fem stillinger. Jf. tidligere er det beskrevet i bekendtgørelsen om socialtilsyn, at over- eller underskud vil blive indregnet i takster og objektiv finansiering senest efter to år.

Det betyder dog samtidig, at Socialtilsyn Midt i deres fremtidige dimensionering af tilsynsopgaven skal sørge for overensstemmelse mellem dimensionering og det reelle antal plejefamilier, hvilket for Socialtilsyn Midt betyder, at de skal nedbringe deres kapacitet med 5,4 årsværk eller 2,9 mio.kr.

Social-, Børne og Integrationsministeriets udgangspunkter for dimensionering af tilsynsopgaven

Tidsforbrug til tilsynsopgaven

Social-, Børne og Integrationsministeriet har som udgangspunkt for DUT forhandlingerne med KL haft det standpunkt, at kommunerne hidtil i gennemsnit har brugt 16,5 timer på et tilsyn og at det er sket 1,5 gange om året. Det har også været udgangspunktet, at der var tale om ATA timer med en årsnorm på 1418 timer pr. stilling.

Det er vigtigt, at understrege, at tidsforbruget ikke bygger på undersøgelser, men udelukkende bygger på ministeriets vurdering. Dog er tilsynskommunerne blevet bedt om at forholde sig til tidsestimatet.

Dette er meget væsentlig for at forstå, hvorfor der er så stor en forskel på tilsynsopgaven når vi taler kommunale erfaringer og så dimensioneringen af de nye tilsyn.

Der findes ikke nationale undersøgelser af hvad niveauet har været hidtil og ej heller hvad det betyder, at være tilsynskommune.

En af de få kommuner, der havde erfaring med, at være tilsynskommune er den nuværende tilsynskommune Fåborg-Midtfyn. Man kunne derfor tænke, at når tilsynskommunerne bliver spurgt om det er et passende tidsforbrug, så tager svaret udgangspunkt i disse erfaringer. Imidlertid er Fåborg-Midtfyns hidtidige virke tilgængelig på nettet og heraf fremgår det, at deres tidsforbrug i bedste fald har ligget mellem 9,5 og 10,3 time til et tilsyn. Altså de samme erfaringer, som i den midtjyske region.

Vi er hermed ved en af kernerne i forskellen på kommunernes tidsforbrug og socialtilsynets tidsforbrug.

Det vil på den ene side være meget svært, for de fem nye socialtilsyn, ikke at anvende ministeriets vurdering, idet ministeriet og Socialstyrelsen har fulgt dimensioneringen tæt og har store forventninger til tilsynets resultater.

På den anden side er der ikke givet kommunerne DUT kompensation for ministeriets vurdering, idet dette i princippet ikke er en ny opgave, som kommunerne bliver pålagt, selvom vurderingen er væsentlig højere end hvad kommunerne har brugt hidtil. Der er kun givet DUT til nye opgaver.

Ved bedømmelsen af i hvilken omfang der er givet kompensation for opgaverne igennem DUT forhandlingerne afhænger selvfølgelig også af antallet af plejefamilier. Det er ikke ligegyldigt om der tages udgangspunkt i de oprindelige 2027 plejefamilier eller de 1717 der nu er meldt ind. I nærværende rapport er anvendt det nuværende antal plejefamilier, idet det også er dette antal der danner grundlag for kommunernes hidtidige forbrug.

Ministeriets antagelse, om ovenstående udgangspunkt, og KL's accept af dette betyder, bare for Region Midtjyllands kommuner og Fåborg-Midtfyn, en forøgelse af årsværk i forhold til hidtil dimensionering på 12,9 stilling eller 6,8 mio. kr. Kompensationen vedrørende DUT beløber sig til 6,2 årsværk eller 3,3 mio.kr.

Imidlertid understreger KL i sine svar så også, at forudsætningen for ministeriets skøn er, at alle tidsmæssige udgifter til tilsynet af plejefamilier skal holdes indenfor den aftalte ramme.

Det ændre dog ikke ved, at der reelt er tale om en underkompensation i DUT forhandlingerne i størrelsesordenen 3,5 mio. kr. Det er også vigtigt at understrege at hver gang en kommune får en yderligere plejefamilie vil de blive yderligere underkompenseret med kr. 40.000

Særlige tiltag fra Socialtilsynene

Socialtilsyn Midt har som beskrevet, sænket deres dimensionering af plejefamilierne fra 40,8 årsværk til 36,8 årsværk eller med 2.1 mio. kr. Det er imidlertid ikke præciseret hvor tilpasningen har fundet sted, hvilket i princippet godt kunne være på antallet af plejefamilier eller det kan være på de ekstraudgifter de har til beskrevet på plejefamilieområdet.

Ekstraudgifterne når der regnes med 1717 plejefamilier beløber sig nemlig til 1,4 årsværk, men der er i beregningsforudsætningerne ekstraudgifter på 3,4 årsværk eller 1,8 mio. Disse forudsætninger skal derfor beskrives, hvorimod der i sammentællingerne kun vil blive anvendt de 1,4 årsværk eller 750.000 kr.

Den første fordyrelse af tilsynet fremkommer ved, at tilsynene anvender en anden ATA tid end forudsat af Social-, Børne og Integrationsministeriet og kommunerne. Der er tale om, at Socialtilsyn Midt har en lavere produktivitet end forventeligt på et 0,4 årsværk.

Socialtilsyn Midt har bemærket, at KL's norm på 1.418 timer ikke var de fem socialtilsyn bekendt på tidspunktet for dimensioneringen. De fem socialtilsyn beregnede sig derfor frem til en norm på 1.402 timer.

De resterende 3 årsværk, eller 1,6 mio. kr. dækker over, at de fem socialtilsyn har dimensioneret med timer til regodkendelse.

Det betyder, at der ikke er reguleret for, at ny godkendelser af gamle plejefamilier samtidig tæller for gennemførelsen af et anmeldt tilsyn. KL oplyser, at det beregningsteknisk ikke særskilt udløser kompensation, at plejefamilien skal ny godkendes, da der i forvejen er kompenseret for gennemførelsen af et anmeldt tilsyn.

De fem socialtilsyn har vurderet, at de afsatte timer til tilsyn ikke er tilstrækkeligt til at udføre regodkendelsen. Socialtilsyn Midt oplyser, at dimensioneringen af årsværk til tilsyn med plejefamilier i 2014 er mindre end den jf. DUT burde være, svarende til 5,9 medarbejder. Baggrunden er, at halvdelen af alle plejefamilier modtager drift orienteret tilsyn, mens den anden halvdel regodkendes hvilket medfører en mindre dimensionering, idet DUT forudsætter 1,5 årligt tilsynsbesøg og kun 1 besøg til regodkendelse.

Samlet overblik over plejefamilieområdet

På familieplejeområdet er der tale om en væsentlig reel forskel på dimensioneringen før og efter etableringen af tilsynene:

Område	Antal årsværk
Socialtilsynets norm	36,8
Kommunernes oprindelige norm	-17,1
Tilpasning til reelt antal plejefamilier	-5,4
Reel ekstra normering	14,3

Det er kommunerne der kommer til at betale alle ekstraudgifterne. Nedenstående tabel opsummerer fordelingen af ekstraudgifter.

	Antal årsværk	Mio. kr
Manglende DUT kompensation	6,7	3,5
DUT kompensation til nye opgaver	6,2	3,3
Ekstraudgifter bestemt af tilsynskommunerne	1,4	0,8
Samlet merforbrug	14,3	7,6

Andre udgifter

Der har i de ovenstående gennemgange været fremført, at der ikke burde ligge udgifter udenfor de generelle beregninger af tilsynsomfanget. Dette er imidlertid tilfældet, hvorfor arbejdsgruppen har set på de konkrete tilfælde.

Intensiveret tilsyn

Med tilsynsreformen indføres et princip om et såkaldt "risikobaseret tilsyn". Heri ligger, at Socialtilsynet skal graduere tilsynsomfanget ud fra en vurdering af, hvilke tilbud der er grund til at besøge mere eller mindre hyppigt.

Der kan være tvivl om, hvorvidt det allerede er indregnet i det forudsatte gennemsnitlige tidsforbrug pr. tilsyn og den forudsatte frekvens, at der skal foretages denne graduering i tilsynsintensiteten. Spørgsmålet har derfor været forelagt KL, som har svaret, at de forudsatte 50 / 16,5 timer dækker et gennemsnit, hvor det er taget med i forudsætningen, at nogle tilbud får flere besøg som følge af det risikobaserede tilsyn.

Det betyder ikke, at der ikke skal opkræves en selvstændig takst, så de rette kommer til at betale, men summen af betalinger skal ikke stige.

I Silkeborg Kommunes dimensionering af Socialtilsynet er der lagt 1,0 fuldtidsstilling ekstra til, for at dække det risikobaserede tilsyn. Dette er der ikke belæg for i DUT-sagen.

Magtanvendelse

Det fremgår af DUT-forudsætningerne, at der ikke er givet kompensation for meropgaver vedr. indberetninger af sager om magtanvendelse. Kommunerne er ikke kompenseret, da det vurderes, at ændringerne vedr. indberetninger af magtanvendelse er en opgave af så lille et omfang, at det ligger under en bagatelgrænse.

For at afklare spørgsmålet nærmere er KL blevet bedt om yderligere kommentarer ift. Om opgaven vedr. magtanvendelse skal forstås som værende en del af det afsatte tidsforbrug på 50 timer pr. tilbud. KL har svaret, at der ikke er kompenseret særskilt for håndtering af magtanvendelsesindberetning, da omfanget ikke forventes påvirket af reformen. Det er således en eksisterende opgave, men ikke forudsat som en del af den effektive tid til gennemførelse af et anmeldt tilsynsbesøg.

I den udsendte vejledning om socialtilsyn stilles der ret vidtgående krav til Socialtilsynets procedurer for håndteringen af indberetninger om magtanvendelse.

I Silkeborg Kommunes dimensionering af Socialtilsynet er der lagt 3,5 fuldtidsstilling ekstra til, for at håndtere indberetninger om magtanvendelse.

Der er ingen tvivl om, at der bør rejses særskilt sag om DUT kompensation på området, idet opgaven er givet efter de generelle forhandlinger vedrørende kompensation for tilsynsreformen er afsluttet.

Ledelse

Der er i DUT-sagen ikke nævnt noget om ledelse. Derfor er KL blevet spurgt om, hvorvidt ledelse allerede er indeholdt i det forudsatte tidsforbrug til tilsyn eller om det er forudsat at skulle lægges til.

KL har svaret, at i det omfang at ledelse skal involveres bør tidsangivelsen således også afspejle dette i gennemsnittet. Der er dog ikke kompenseret for ledertid specifikt. Når det er sagt, så er ledelse vel også et element, som man kan forvente en vis effektiviseringsgevinst af, som følge af reformen.

Socialtilsyn Midt har i dimensioneringen forudsat, at der skal være 2 stillinger til ledelse, som lægges til den øvrige normering. Derudover har Socialtilsyn Midt indlagt to stillinger i den tid der bruges til drift orienteret tilsyn.

Arbejdsgruppen har ikke særskilt være ude og undersøge dette område, men det er opfattelsen, at der i kommunernes indberetning for plejefamilierne og tilbud ikke er lagt kommunernes ledelse ind. Der er selvfølgelig lagt den daglige ledelse ind, hvorimod den overordnede ledelse, som der er tale om her, ikke forventes generelt at indgå i de kommunale udgiftsopgørelser. Det er opfattelsen, at der vil være en forholdsvis lille forskel på den tidligere anvendelse og socialtilsynets nuværende budget.

Overhead

Regionaltilsyn Midt har afsat 3 mio. kr. til overhead. Socialtilsyn Midt har oplyst, at de fem socialtilsyn har valgt samme overhead procent, som bliver anvendt af kommunerne i rammeaftalen.

I Rammeaftaleregi er der tale om, at en række kommuner og Region Midtjylland har indgået en aftale med hinanden om overhead størrelsen. En størrelse som set for aftaleparterne under et, er en nul sum. Dette er imidlertid ikke tilfældet med Silkeborg Kommunes drift af Socialtilsyn Midt.

Overheadet burde derfor være en konkret udregnet størrelse.

Samlet om dimensioneringen af det sociale tilsyn, samt anbefalinger

Det samlede indtryk af arbejdet med dimensioneringen af Socialtilsyn Midt er, at det dels består af en række tekniske beregninger, dels består af nogle beslutninger, som har fået stor betydning for dimensioneringen.

Den væsentligste faktor i udgiftsudviklingen, har været de indledende undersøgelser af hvad grundlaget har været for tilsynet hidtil. Som vi kan se, har det på tilbudsområdet været forholdsvis nemt, at finde det hidtidige niveau og lægge de nye krav ind og kompensere for disse. Derimod er det åbenbart, at udgangsniveauet for plejefamilierne ikke er fundet, idet der er et meget stort spænd imellem hvad der er blevet brugt før og så den fremtidige dimensionering. Endelig er der efter forhandlingerne om kompensation på området blevet stilet nye krav i bekendtgørelsen vedrørende de fem socialtilsyn.

Samtidig er det givet, at fra det tidspunkt hvor ministeriet har lagt sig fast på hvad kommunerne har brugt og hvad der skal være af nye tiltag, så vil socialtilsynene reelt være bundet af dette, selvom det suverænt er tilsynskommunerne selv der udarbejder budgettet. Det er et område der har stor politisk bevågenhed og derfor vil niveauet fra ministeriet blive brugt.

Det betyder også at arbejdsgruppen ikke finder, at socialtilsynene på dette område reelt kan agere anderledes og konklusionen derfor er, at kommunerne og Regionen i region Midtjylland er blevet underkompenseret i DUT forhandlingerne med 6,1 mio. kr. (0,7 mio. kr. fra tilbudsområdet, 3,5 mio. kr. vedr. plejefamilieområdet og 1,9 mio. kr. vedr. magtanvendelse)

- Det er arbejdsgruppens anbefaling, at DASSOS kontakter KL vedr. løsningen af den manglende DUT kompensation.

Betydningen af de fem socialtilsyns dimensionering for udgiftsvæksten fordeler sig især på 5 områder

For det første har socialtilsynene i en række tilfælde haft den opfattelse, at der var opgaver, der skulle lægges oven i kerneydelsen. Det er her vigtigt, at det ikke er det enkelte tilsyn, der har denne opfattelse, men de fem tilsynskommuner i fællesskab.

Af ovenstående gennemgang af dimensioneringen kan man se, at der i den midtjyske region er uenighed om 2,3 mio.kr., der omhandler intensiveret tilsyn og ny godkendelser af gamle plejefamilier.

- Idet disse forhold ikke er noget det enkelte tilsyn ønsker at diskutere, vil arbejdsgruppen anbefale, at DASSOS tager kontakt til KL, for at de kan forhandle med det samlede tilsyn. Hvis dette ikke giver en løsning, at KL forhøjer kravet om DUT kompensation overfor ministeriet.

Det andet område hvor der er en større forskel mellem udgangspunktet for DUT og så det faktiske forbrug er på lønniveauet. Tilsynet i Silkeborg har et lønniveau, der ligger 17,1 % over det der bliver brugt i DUT forhandlingerne. Imidlertid er lønniveauet ved tilsynet i Silkeborg fremkommet ved, at tage lønningerne fra de virksomhedsoverdragede personer, samt Silkeborg Kommunes eget lønniveau. Der kan med andre ord ikke ændres på denne parameter på kort sigt.

- Arbejdsgruppen anbefaler, at Socialtilsyn Midt fremadrettet er meget opmærksom på lønudviklingen.
- Socialtilsyn Midt har oplyst, at de nyansatte tilsynskonsulenter gennemsnitligt er ansat til 50-60.000 kr. under det budgetterede for 2014

Et væsentligt element i udgiftspresset er også, at socialtilsynene skal have mulighed for, at dimensionere ud fra opgavens størrelse. Ændringerne i antallet af tilbud og antallet af plejefamilier, der skal have tilsyn, er det væsentligt at få indarbejdet fra starten. Hvis tilsynet reelt ikke kan nå, at tilpasse virksomheden, vil merudgifterne skulle betales af kommunerne.

- Arbejdsgruppen skal derfor anbefale, at der i budgetlægningsperioden for 2015 er tæt kontakt mellem kommunerne/regionen og Socialtilsyn Midt.

Socialtilsyn Midt tager et overhead på 3 mio. kr. svarende til rammeaftalens niveau for administrativ overhead.

- Arbejdsgruppen anbefaler, at der anvendes en konkret beregning af udgifterne til det administrative overhead.

- Socialtilsyn Midt har oplyst at de hurtigst muligt foretager en nøjagtig beregning af deres overhead, således det nuværende overhead korrigeres i forhold til det faktiske forbrug.

Endelig er der i socialtilsynets første budget en lang række poster, som eksempelvis kørsel, kontorhold mv., hvor man har lagt udgifterne ind som forventede størrelser.

- Arbejdsgruppen skal derfor anbefale at udgifterne til socialtilsynet tilpasses det reelle forbrug.
- Da antallet af tilbud er faldet fra 550 til 384 - i forhold til kommuner og regions indberetning i foråret 2013, som dimensioneringen tog udgangspunkt i, vil det medføre, at Socialtilsyn Midt oplever en manglende indtægt i 2014. Dette underskud skal i givet fald dækkes af kommunerne. Dette bør være et opmærksomhedspunkt i 2014 i forhold til hurtig tilpasning af antal stillinger. Socialtilsyn Midt er enig i dette opmærksomhedspunkt.
- At Socialtilsyn Midt samler det nødvendige statistiske materiale, således det på tilbudsområdet kan dokumenteres, at der er en reel sammenhæng mellem betaling til tilsynet og tilsynsopgavens størrelse